

Prof. dr. sc. Petar Maleš

(Šibenik, 29. 06. 1937. – Split, 29. 09. 2012.)

Iznenadna prerana smrt istrгла je iz reda vodećih hrvatskih agronoma Prof. dr. sc. Petra Maleša, istaknutog i vrlo priznatog znanstvenika i stručnjaka za vinogradarstvo i vinarstvo, a posebno za genetiku i oplemenjivanje vinove loze. Vijest o smrti Prof. dr. sc. Petra Maleša bolno je odjeknula u srcima njegove obitelji, njegovih najbližih, brojnih prijatelja, kolega i svih koji su ga poznavali i cijenili. Otišao je naš dragi Petar, kojeg su uz znanstveni i stručni ugled resili: ljudska plemenitost, skromnost, samozatajnost, domoljubni ponos i kršćanski moral. Prof. dr. sc. Petar Maleš zračio je ljudskom srdačnošću, i spremnošću da svoje bogato znanje prenese na mlađe kolege, svoje suradnike agronome, a također i na poljoprivredne proizvođače, koji su ga cijenili i često mu se obraćali za savjet. U razgovoru s kolegama osjećala se njegova spremnost za pomoć drugima i radost što je to mogao učiniti. Sjećam ga se kao odgovornog i uzornog studenta široke opće naobrazbe, zainteresiranosti i istraživačke znatiželje. Na praktičnim vježbama i predavanjima aktivno je sudjelovao i često postavljao zanimljiva umjesna pitanja, što me kao nastavnika uvijek radovalo. Moram priznati da u svojih 42 godine nastavnog rada na Agronomskom fakultetu u Zagrebu od zvanja asistenta do redovitog profesora u trajnom zvanju nisam imao puno tako inteligentnih studenata. Prof. dr. sc. Petar Maleš rođen je 29. lipnja 1937. godine u Šibeniku, gradu kralja Petra Krešimira, u gradu u kojem su hrvatski ponos i ljudsko dostojanstvo uvijek bili snažno izraženi. Takav je bio i naš Petar, svoga roda ponosni sin. Svoje školovanje počeo je u rodnom gradu, nastavio u Splitu i Poljoprivredno-šumarskom fakultetu Sveučilišta u Zagrebu, gdje je diplomirao 1962. godine. Nakon postignuća zvanja diplomiranog inženjera zaposlio se kao profesor tehnologije na Srednjoj ekonomskoj školi. Ubrzo nastavlja daljnje usavršavanje i upisuje na Poljoprivredno-šumarskom fakultetu Sveučilišta u Zagrebu poslijediplomski studij iz genetike i oplemenjivanja, gdje je uspješno obranio magistarski rad i stekao akademski stupanj magistra znanosti iz genetike i oplemenjivanja bilja. Godine 1977. postigao je stupnja doktora biotehničkih znanosti iz vinogradarstva. Na temelju bogatog znanstvenog opusa slijedio je izbor u zvanje znanstvenog savjetnika u trajnom zvanju. Ubrzo postaje rukovoditelj vinogradarsko-vinarskih istraživačkih projekata u Institutu za jadranske kulture i melioraciju krša u Splitu. Bio je član povjerenstava za

obranu magistarskih radova i doktorskih disertacija na Agronomskom fakultetu i Prehrambeno-biotehnološkom fakultetu Sveučilišta u Zagrebu. Djelovao je kao gost profesor Prehrambeno-biotehnološkog fakulteta Sveučilišta u Zagrebu na kolegiju Kemija i tehnologija vina i jakih alkoholnih pića. Dužnost ravnatelja Instituta za jadranske kulture i melioraciju krša obnašao je od 1990. do 2000. godine, odnosno do odlaska u zasluženu mirovinu. Prof. dr. sc. Petar Maleš je tijekom rada u Institutu razvio vrlo široku znanstvenu i stručnu aktivnost. Specijalizaciju je proveo na više instituta u svijetu (Istituto genetico, Roma, L'Institut Agronomique, Montpellier; Istituto di viticoltura e di enologia, Conegliano; University of California, Department of Viticulture and Enology, Davis). Teško je ukratko istaknuti i najvažnije iz njegova bogatog znanstvenog i stručnog opusa. Glavnina znanstvenog djelovanja odnosi se na područje genetike i oplemenjivanja vinove loze. Dao je vrlo vrijedan prilog poznavanju autohtonih i introduciranih sorti vinove loze, osvjetlio brojne probleme njihove biologije, tehnike hibridizacije i ustanovio određene zakonitosti nasljeđivanja pojedinih svojstava. Radom na hibridizaciji proizveo je 4 nove sorte vinove loze, a klonskom selekcijom izdvojio nekoliko klonova iz autohtonih i udomaćenih populacija. Posebice treba istaći dosege u hibridizaciji i poznavanju prenošenja nekih svojstva F 1 generacije na čemu je u nas i u svijetu malo rađeno. Na vrijednost takvog rada kolege Maleša ukazivao je i isticao naš vodeći genetičar akademik Alois Tavčar. Drugo važno područje rada odnosi se na ocjenu bioloških i gospodarskih svojstava domaćih i introduciranih sorata u holobiozi s raznim podlogama na više tipova tala. U uzgoju je vrednovao velik broj podloga i utvrdio stupanj njihove rizogeneze i morfologije korijenove mreže. Rezultate znanstvenih istraživanja u području genetike, oplemenjivanja vinove loze, ampelografije i ampelotehnike iznio na više domaći i međunarodnih znanstvenih skupova. Napisao je 55 vrijednih znanstvenih radova, 60 projekta za podizanje suvremenih vinograda i elaborata za zaštitu geografskog podrijetla velikog broja sorata na području Dalmacije. Napisao je 6 vrijednih knjiga:

1. Maleš P. i sur. „Rajonizacija vinogradarstva Hrvatske-Dalmacije“, Split, 1976.,
2. Maleš P. „Ampelografska i tehnološka istraživanja sorte vinove loze Plavac“, Tisak Slobodna Dalmacija, Split, 1981.,
3. Maleš P. „Ekologija vinogradarstva Dalmacije“, knjiga „Vinogradi i vina Hrvatske“, Zagreb, 1981.,

4. Maleš P. „Vinogradarstvo i vina Dalmacije“, Tisak Slobodna Dalmacija, Split, 1987.;
5. Maleš P. „Istraživanje populacije Plavac mali - Zinfandel u cilju utvrđivanja porijekla i geografske rasprostranjenosti“, Tisak Vitagraf Rijeka, 1987.,
6. Maleš P. „Vino prehrambeni proizvod primorskog krša“, Tiskara Kačić, Šibenik, 1998.

Za svoj bogati znanstveni rad dobitnik je godišnje nagrade za znanstveni rad „Slobodna Dalmacija), kao i brojna druga priznanja od više institucija i vinogradarskih o vinarskih poduzeća. Uspješno je surađivao kao savjetnik s mnogim vinogradarsko-vinarskim gospodarskim subjektima na području Dalmacije. Kao istaknuti znanstvenik, stručnjak i praktičar održao je velik broj stručnih predavanja za poljoprivredne proizvođače vinogradare i vinare. Na te skupove rado je dočekivan i vrlo cijenjen od direktnih proizvođača diljem Dalmacije. Umro je naš dragi kolega Prof. dr. sc. Petar Maleš. Njegova su ga djela nadživjela. Dugo ćemo ga se sjećati s dužnim poštovanjem i zahvalnošću za sve što je učinio za našu agrikulturnu znanost i struku. Plodove njegova rada dugo će koristiti vinogradari i vinari. Neka je slava i velika hvala Prof. Malešu i neka mu je laka hrvatska gruda, koju je toliko volio.

Prof. dr. sc. Ivo Miljković

